

ትግላችን

አለም አቀፍ የኢትዮጵያ ተግራዎች ማህበር
ወርሃዊ መፅሄት

በአውሮፓ የኢትዮጵያ ተግራዎች ማህበር የተዘጋጀ

የመፅሄት አዘጋጅ በርድ፡

P.O.BOX 3198
103 64 STOCKHOLM 3
SWEDEN

ቁጥር፡

3

ጥር 1966

ርሀበ በኢትዮጵያ፡፡

የአንድ አስቃቂ ወንጀል ታሪክ

በያዝነው ወር በአውሮጳ የሚመጡ ብዙ ጋዜጠኞች ኢት. በገባው ርሀበ በትንሹ ከሁለት መቶ ሺህ በታች ማለቁን ይናገራሉ፡፡ በቀርቶ 'ለዋንድ' የተባለው በመላ ዓለም ተደማቂ ነት ያለው ጋዜጣ ወደ ኢት. ልዩ መልክተኛ ልክ ነበር፡፡ በለዚህም ሶስት ቀን በማከታተል ኢት. 'በለገባው ጽኑ ርሀበ ሰፊ ሀተታ አቅረብዋል፡፡/ለዋንድ ከ16እስከ18/1/74/ ይህ ጋዜጣ በጊዜው ያለው ሁኔታ እጅግ አስቃቂ መሆኑን ከሰረዳ በኃላ፣መርዳት የሚፈልጉት ግለሰቦችና ድርጅቶች ከመን ግሥት ወኪሎች በኩል የሚደርሰባቸውን ልዩ ልዩ እንቅፋቶች እየዘረዘረ አረመኔውን የኢት. መንግሥት በዓለም ፊት አጋል ሟል፡፡ከዚህም በማከታተል ይህ ሁሉ መከራ የደረሰው በድርቀት ምክንያት ብቻ ሳይሆን በመንግሥት ሰወቸ ቸልተኝነት፣ ገብዝነትና፣ መጠን የሲተ ሰገባገባነት መሆኑን በግልጽ አሰረድቷል፡፡እንደዚህም ይኢት. ህዝብ ችግር በጠቀላላው ከአገዛዙ መሆኑን ለማሳየት ይህን የይሁዳ አንበሳ 'ሰዕልለአንባቢ' ይባላል

(Dessin de Bonnaffé.)

አቅርቧል፡፡ በመጨረሻም የኢት. ቸግር ሊፈታ የሚችለው የመሬት ድልድል በሚገባ ሲከናወን መሆኑን አብስሮ ይህንን ደግሞ ባሳባቸው ከራሱ ከንጉሠ ነገሥት ጀምሮ/ የንጉሥ ትግሥ የሚባለው ሰው በያዘው መሬት ሲታሰብ የባሳባቸው ባሳባ ትኩረት/ በጥበቅ የሚቃወሙ መሆናቸውን አስረድቷል፡፡

የሆነ ሆኖ ይህ ሁሉ ሰው እያለቀ አረመኔው መንግሥት ከቅርብ ጊዜ ወይህ 'አሁን ሁኔታው ተረጋግቷል' እያለ ማሳገጥ ጀምሮዋል፡፡ ገን 'ሁኔታው የተረጋጋው' እንደት ነው፡፡ ርሀብ ከሀገራችን ገጽ ጠፋ ወይ፡፡ ወይስ ለወደፊት የሚጠፋበት ተወላጅ ተገኝቶ ይሆን፡፡ አይደለም፡፡ በዚህ ጉዳይ ላይ ለዚህ ጋዜጠኛ ደሴ የሚገኝ አንድ አገር ወዳድ ሀኪም እንደህ ብሉ ነገርታል፡፡ 'ሁኔታው የተረጋጋው መዘለቅ ያልቻሉት ሁሉ ዋታው ስላለቀ ብቻ ነው፡፡ 'አወን ሩብ ሚልዩን ወገኖቻችን ስላት ዓመት ሙሉ ማንም ሳይደርስላቸው የተናነቁት ከፋ ቀን አሸንፏቸው አልቀዋል፡፡ ይህንን እያዩ 'አሁን ሁኔታው ተረጋግቷል' እያሉ በሀዘብ ስቃይ ማሳገጥ የአረመኔዎችን ልቦ ደንዳና ነት የሚጠይቅ ወንጀል ነው፡፡

ደግሞስ ቸረጋጋ*ይባላል እንጂ የወገኖቻችን መከራ ገና መቼ አለቀ፡፡ መከራቸው ተላገት አልጀመረም፡፡ ቢያንስ ስላት ዓመት ያንገላታቸው ጽኑ ርሀብ ነው፡፡ ዚረ ለቀን መገፈያ ቁራሽ እንደራ አገጥና ቸገራቸው ተፈጽመ ማለት አይደለም፡፡ ነገሩ፡፡ የሀገሪቱን የመሬት ስሪት ገፈፍነት፣ የመንግሥቱን አረመኔነት፣ የነጋይላሥላሴን ገብዝነትና ስገብገብነት የሚያውቁ ሁሉ በዚህ 'ነገሩ' በሚለው ጥያቄ በመጨነቅ ላይ ናቸው፡፡ ለዚህ 'ለዋንድ' ጋዜጠኛ ደሴ ለእርዳታ የሄደ አንድ ሚስት ያዋቅት ይህንኑ ጭንቀታቸውን ነው፡፡ እንደህ ይሉታል፡፡ 'አወን፡፡ እነዚህን ሰወቸኩ ከርሀብ አስጣልናቸው ጥሩ ነው፡፡ ነገሩ፡፡ ከነገ ወደያሳ፡፡ እኛ አገሩን ለቀን

ስንሄድ፡፡ ' በዚህ ላይ ደግሞ አንድ ሊት ዩኔስኮ ሀኪም 'በለነገ' ሲያወራው እንደህ እንዳለው ጽፏል፡፡ 'ቢባዛ ተባፋቸን እነዚህን ወገኖቻችን ቀዳሞ የነበሩበት ሁኔታ መመለስ ብቻ ነው፡፡'

እዚህ ላይ 'የቀዳሞው ሁኔታ ምንድን ነበር፡፡' ይላል ጋዜጠኛው በመገረም ራሱን እየጠየቀ፡፡ ወደያው ደግሞ በጣ ከታተሰ በጠቅላላው የኢት ዩኔስኮ ሀዘብ ሁኔታ ለአንባቢው ቆይታል፡፡ 'የቀዳሞው ሁኔታ በሚል ዩን የሚቀጠሩ ሊት ዩኔስኮውን እጅግ አጠራጣሪ በሆነው በማጣትና በርሀብ በማለቅ ጠርዝ ላይ ተገጠልኩለሁ ቀናቸውን የሚገፉበት ኑሮ ነበር፡፡ አንድ ሊት ዩኔስኮ በነፍሱ ወከፍ በዓመት የሚያገኘው ገቢ 60 ብር ሲሆን ይህ ገቢ ከሀገሩ አገር እንኳን ዘቀ ያለ ነው፡፡ ይህም ማለት የኢት. ሀዘብ በዓለም ቸግርና መጉሳቀል ከጠቃቸው ሀዘቦቹ አንደኛው ማለት ነው፡፡'

ይህንንም በኑሮ ጠርዝ ላይ የተገጠለለ ፈተና በተጨማሪ መልኩ ለማስረዳት በወሉና በተገራይ ያነጋገራቸውን ገብረወቹ ታሪክ ለአንባቢው አቅርቧል፡፡ ከነዚህም ውስጥ አቶ አካሌ ይመር ከዋድላ፣ ባለፉት ስላት ዓመታት ቤተሰባቸውን ለማዳን እንደት ከርሀቡ ጋር እንደተናነቁ፣ እንደት እንደተረቱ፣ እንደት ሲታቸው እንደተፈታ እንደት የሚባላ ታሪካቸውን እንደህ እያሉ አዋይ ተውታል፡፡

'ዘናብ ከጣለ ስላት ዓመቱ ነው፡፡ በ1963 ዓም እዝመራ አልያዘም ነበር፡፡ በ1964 ዓም ለዘር ያስቁጥነውን በላተን ቢያልቅብን ከዋት ለመተረፍ ስንል እህል መበደር ሆነብን፡፡ በጥር 1965 ዓም የጠበቀ ነው ዘናብ ቀረ፡፡ የምንሆነው ጤነቀን፡፡ በበኩሌ ሁለት ኩርማን መሬት ነበረች፡፡ አንደኛዋን ሁለት አቅማዳ ጤፍ ለመበደር በወለድ አገሩ ሰጠኋት፡፡ መከፈል ተሰናኘ ከመሬቱ ተነቀለሁ፡፡ ትንሽ ቀን ቢገፋልን ብየ

ሁለተኛዋን ኮርማን መረቷን በአሰር ብር ሸጥኳት፡፡ ሰነፍ
ሀምሌን ባዶ እጇን ነገ፡፡ ገራ ቢገባኝ ሚስቴንና ሁለት
ሐጃቼን ዋድሳ ትቸ ሥራም የሚቀመስም ፍለጋ አገር ለቀቄ
ወጣሁ፡፡ ወንድሜ ጋር ተያይዘን በአራት ቀናቸን ደሴ ገባን፡፡
ሥራም የሚቀመስም ጠፋ፡፡ እዚሁ ሆኜ ሚስቴንና ሁለቱንም ሐጃ
ቼን ተረዳሁ፡፡

ይህ ታሪክ የአቶ አካሌ ይመር ታሪክ ብቻ አይደለም፡፡
በመላ የትግራይና የወሎ ድሀ ገበሬወች ባላፉት ሦስት ዓመታት
መውጣት ጠፍቷቸው ሲፍጨረጨፉበት የነበረው አሰቃቂ አዙሪት
ነው፡፡ ይኸው ጋዜጠኛ ለአንባቢወች የሚያረጋግጥላቸው ይህንኑ
አሰቃቂ ዕውነት ነው፡፡ እንደህ ይላል፡፡ “በድፍን ወሎ ይኸው
ታሪክ ሸሀ ጊዜ እየተደጋገመ ይሰማል፡፡ ሁሉ ጊዜም ያው ነው፡፡
አባት የው ሦስት ዓመት ሙሉ እየጨነነ ከሚሄደው ርሀብ ጋር
ቤተሰቡን ለማትረፍ ይተና ነቃል፡፡ ይዋትታል፡፡ ይፍጨረጨፋል፡፡
ይበደራል፡፡ ከብቱን ይሸጣል፡፡ መረቱ የሱ ከሆነ መረቱን ይሸ
ጣል፡፡ መጨረሻም ይሸነፍና ቤቱን ፈቶ ቤተሰቡን ትቶ ብቻውን
መንገድ ይጀምራል፡፡ ከሚዋትተበት ቀን ትት ወደ ወገኖቹ ለመመለስ
እንኳን ባያሰብ ትቷቸው የሄደው ቤተሰቦች ማለቃቸውን ይሰማል”

እንግዲህ እንደዚህ በደላቸውን ለዓለም ለመጮህ
የበቁትና የተረፉት ከዚህ ረዥም ፈተና ተፍጨርጎባቸው በማምለጥ
ወደ ከተማ የደረሱት ጥቂቶች ብቻ ናቸው፡፡ ደካሞቹ በተለይ
ደግሞ ሽማግሌቸውና ህጻናት አስቀድመው አልቀዋል፡፡ አንድ ጋ
ዜጠኛ ባላፈው ወርሲጽፍ “በአንጻንድ መንደሮች ከሁለት ዓመት
በታች የሆኑ ህጻናት አይታዩም፡፡ በሙሉ አልቀዋልና፡፡ ያለው
ለዚህ ነው፡፡ የተረፉት ጥቂት ወገኖቻችን እንደህ ታሪካቸውን
አሰሙን፡፡ ትተዋቸው የመጡት መንደሮቻቸው፡፡ ያለቁት ሚስት
ቻቸው፡፡ ሽማግሌወቻቸው፡፡ ሐጃቻቸው፡፡ የነሱን ታሪክ
በአርገጥ የሚያውቅ ማንም የለም፡፡ ቢሆንም ይኸው ጋዜጠኛ ሰለ

እነሱም የታዘቡትን ለታሪክ አብፍሮታል፡፡ እንደህ ይላል፡፡
“ከአውራ ጉዳናው አንድ ቀን ያህል በእግር ከተገባ
ትኩስ መቃብሮች በሸሀ ይቀጠራሉ፡፡ በያለበት አሱው ነው፡፡
በትግራይና በወሎ በአንጻንድ መንደሮች በጥድፈያ የተከሱ መቃ
ብሮች ለቀጥሮም ያስቸገራሉ፡፡ እንደያውም በአንጻንድ መንደሮች
ሰው ሁሉ ጉጭውን እየፈታ አገር ለቀ ሄድዋል፡፡ የቀረት መቃ
ብሮች ብቻ ናቸው፡፡ የወሎ ተራሮች በያለበት በትኩስ
መቃብሮች ተብርቡረው ይታያሉ፡፡”

እውን፡፡ በገፍ የረገፉት ወገኖቻችን በደላቸውን
የማሰማት ወገ እንኳን አልደረሱባቸውም፡፡ ታሪካቸውን አላወረጉም፡፡
ገን “በትኩስ መቃብሮች የተባረባረቱ፤ የወሎ ተራሮች ለኖሞ
ሆነ ለመጭ ትውልድ በጋይለሰላሲና በኢት. ፊውዳል ሥርዐት
በወገኖቻችን ላይ ለተፈጸመባቸው ወንጀል ምንጊዜም “አቤት”
እንዳሉላቸው ይኖራሉ፡፡

አንድ ሀዘብ እንደዚህ በሰቃይ እየተጠበሰ ሲፈተን
የሥርዐት ገፈጥነት፣ የመንግሥት ጭካኔ፣ የሃላፊወች ቸልተኛነት
ፈጽሞ እንገዳ ነገር የሆነበት ይህ ጋዜጠኛ ትግራይና ወሎን
ተመልክቶ አዲስ አበባ ተመለሰ፡፡ ባየው ሁሉ እጅግ አርጉ
መደነቁን ሲያወራ የአረመኔወች የገንዘብ ሚኒስትር “ምሁረ”
አቶ ማሞ ታደሰ እንደህ እያለ መለሰለኝ ይላል፡፡

“አይደንቀኝም፡፡ እናንተ አክ ይህ ሁሉ እንገዳ ነገር
የሚሆንባቸው በምዕራባውያን ዓይናቸው እያያቸሁት ነው፡፡”

እናንተ “ምሁረ” ማሞ ታደሰ፡፡ እናንተ እነዚህ ሁሉ
ወገኖቻችን እንደዚህ ሦስት ዓመት ሙሉ ከርሀብ ጋር ሲተና ነቀ
ቀስ በቀስ ሲሸነፉ፣ ገብረታቸው ሲበተን፣ ቤታቸው ሲፈታ፣ በኋ
ላም እንደዘንቡ ሲረገፉ አስቸኳቸው ዘመ ያላቸኋቸው በምን
ዓይናቸው ተመልክታቸኋቸው ነው፡፡ ክፉ ቀን ገብቶ እናትና ሐጅ

ቁራሽ እንደራ እየተናጠቀ ሲላቸው፤ ተራሮቻችን 'በትኩስ መቃብሮቹ ሲበረባረቡ' የገላ ጥቅማቸውና ገበዝነታቸው አሸንፏቸው ርሀቡን የሸሸጋቸውን የነዚህን ወገኖቻችንን ስቃይ በጾን ዓይን አይታቸውም ይሆን። ደግሞስ በኋላ ስትጋለጡ የኢት. ህዝብ ሳይተረፈው ያካፈለውን ገንዘብ፤ የዓለም ህዝብ የላከላቸውን አህል ሸጣቸው የበላቸውን መከራቸውን በጾን ዓይን እየመዘናቸው ኖሮ ዋል።

በኢትዮጵያ ዓይናችን እንደተሉን። ኢትዮጵያውያኖች ሳይተረፉ ከሚበሉት ዋርሶች አካፈሉ። ኢትዮጵያውያኖች ቀናንሳቸው ከመትከፍሏቸው የሰፋ ታቸው ዋጋ እንደገና ቀንሶው ለተራበው ወገናቸው አካፈሉ። ኢትዮጵያውያኖች እናንተን የቀን ደብቁን አናጾን ብለው ሳይተረፉ የሰበሰቡትን እዚህ ድረስ ወሰደው ለወገናቸው አካፈሉ። ኢትዮጵያውያኖች በውጭ አገር የእናንተን አገልግሎት መዳደቅ ሰባብረው መላው ዓለም አፍናቸው ለመተጠርሱት ወገናቸው እንደደረሰ ከዓር እስከ ዓር በመጮኽ እርዳታ ጠየቁ።

'መሠረ' ማለት ሲያዩ መጭህ ለነጮቹ ብቻ ከሰማይ የወረደ ጳጋ መሰሉ ይሆን። ኢትዮጵያን በመሰለቅ ሀብታም አገር እፍኝ የማትሞሉ ጥቂቶች እየተትረፈረፉ ሩብ ሚሊዮን ወገኖቻችን ሲያልቁ እኛም የምዕራባውያን ዓይን የሌለን 'እንግዳ ነገር ሆኖብናል' እነዚህን በኢት. ህዝብ ሳይ የምትፈጽሟቸውን ዓይን የሚያወጡ ገፍቶ ለማየት የገዱ ነጭ ሆኖ መወለዱ አያስፈልገውም። እርግጥ ጉዳቸውንና ገፋቸውን መላው ዓለም ሲያየው እናንተ አልታያቸው ይሆናል። ገን እንደህ የሆነበት ጭክንያት ገበዝነታቸውን ሰገብገብነታቸውን ጭራሹን ከሰውነት መሰማር ሰላሰወጣቸው ነው እንደ 'በምዕራባውያን ዓይን በላለታደላቸው' አይደለም።

አወን። አሁን ሁኔታው 'ተረጋገቷል' ይባላል። እንደያውም በየከተማው የፈሰሱት ድህ ገበሬወች የሰው እጅ እያዩ መትረፉም ከቁም ነገር ተቀጥሮባቸው 'ወደ መጡት እንደመለሱ' በአረመ ነው መንግሥት በመታዘዝ ላይ ናቸው። እንደያውም ለዚህ ጋዜጠኛ እንደሚነሱት እንደህ ብሎ እንዳጣወተው ጽፏል። 'ሰው ጽሑፍ' ብሎ መብላትን እየለመድ ሂደቱ። ይህ ስንፍናን ያመጣል። 'ሰለታታሪው' የኢት. ገበሬ 'ስንፍና' እዚህ ላይ ከነዚህ ገበዞች ጋር አፍ መካፈት አንፈልገም። ለነገሩ ገን እጣን ላይ ቁራሽ አገዛዪን ታሚያለሽ የሚለውን የአባቶች ተረት አስታውሰናቸው እናልፋለን። የሚጨንቀን እነዚህ ገበሬወች 'ወደ መጣቸው' ተመለሱ 'ሲባሉ ነው'።

አባወራው ሚስትና ልጆቹን ቀበሮች አናት ከልጆቿ እህት ከወንድሟ፤ ወንድም ከወንድሙ፤ ተነጣጥልዋል። ቤተሰብ ተበትኗል። ይወለዳ የትግራይ መንደሮች በሚወክሉት ወገኖቻቸው 'ትኩስ መቃብር ተባርሶረዋል' በዚህ መልክ ገና ዋት ዋት የሚሸተት መንደሮቻቸው ጾን አለን ብለው ይመለሱ። ለኑሮዋቸው ማረጋገጫ ጾን ይዘው ይመለሱ። እንደዚህ ተመለሱ ስትሏቸው እንደገና ጳግሞ የኢት. ህዝብ ሳይሰማ፤ የዓለም ህዝብ ሳይ ጠረጥሮ በዚያቸው በመንደራቸው ዓለም ታፍነው ስትሰት ዓመት እንደገና ከርሀብ እንዳይተና ነቁት እንደገና ተሸንፈው ቤታቸው እንዳይፈታ፤ እንደገና የትግራይና የወሎ ተራሮችና መንደሮች 'በትኩስ መቃብሮች እንዳይበረባሩ' ጾን ዋስትና ትሰጧቸዋላቸው። ጾንም ልተሰጧቸው አትቸሉም።

ዘር ትሰጧቸዋላቸው ወይ። ማረሻ ትሰጧቸዋላቸው ወይ። ለማረሻ በረወቸ፤ ለዘር፤ ለሌላ፤ ለመቋቋሚያቸው አሰብ የዓለም ህዝብ የላከላቸውን ገንዘብ ሲትሰረር ቀ ትሰጧቸዋላቸው ወይ። መረቱን እዚህ ገባ በማይባል ዋጋ ለተቀማው ገበሬ የሚ

ያርሰበት ሌላ መረት አዘጋችታቸዋል ብለው ወደ :: ጤሰናው
አዘመራ አሰይዞ ሲለው ከሰላም አፍ እየነጠቀ ለባለመረት
እንደያሰረክብ የሚያዘውን ደንብና ህግ አስቀርታቸዋል ብለው
ወደ :: ይህን ሁሉ አሳረጋገጣቸዋል ብለው ::

ለታረጋገጡለትም አትቸሉም :: ምክንያቱም ዘራፊወቹ
እናንተው በለሆናቸው ዘረፋን ልታጠፉ አትቸሉም :: የኢት.
ህዝብ ቸግር ሁሉ በመሰረት ከናነተው ወገና ሰርዐት ጋር የተጋ
ያዘ ነገር ነው :: በለዚህ እናንተ ሲተጠፉ ምንም ዓይነት
ቋሚ መፍትሄ ሊገኝ አይችልም ::

ዛሬ በአጣጥሞ ቸግር ላይ የሚገኙት ወገኖቻችን
ዘርፉ ማረሻና መቋቋሚያ እንደሰጣቸው አገር ወዳድ የሆነ
ኢትዮጵያዊ ሁሉ የአረመኔወቹን መንግሥት ወጥሮ መያዝ ተግባ
ሩ ነው :: ነገር ግን ይህ በምንም ዓይነት ዘላቂ መፍትሄ
ሊሆን እንደማይችል ግለጽ መሆኑ አለበት :: ዘላቂ መፍትሄ
የሚገኘው መረቱን ለህዝቡ የሚያደላድልና በጠቀሳሳው ለጥቂቶቻችን
ባይሆን ለመሰላው ህዝብ ጥቅም የቁመ መንግሥት ሲመጣ ብቻ
ነው :: ይህም ህዝባዊ መንግሥት ለመጣ የሚችለው በፊውዳሊዝም
ና በኢምፒሪያሊዝም መቃብር ላይ ስለሆነ ለዚህ ረጅም ተገል
መሰለፍም አለበት ::

ይዘት

1. ርዕስ አንቀጽ	ገጽ 1
2. ረሃብ በኢትዮጵያ	5
3. የዓለም ጋዜጦች የኢትዮጵያን መንግሥት ያወገዘሉ	13
4. የሰብአዊ መብት ደምፅ	15
5. ለደምክራሲያ ለፍትህ ለሚታገሉ የተደረገ ጥሪ	18
6. የጌኔ ቢሳዎ ህዝባዊ ትግል	20
7. የመንግሥትን ጋዜጦች ስናገላበጥ	31
‘ኃይለ ሥላሴና የኢትዮጵያ ፍርድ’	
8. የትግላችን ትርጉም ‘የመዋሃድ ዘመን’	46
9. ይደረሰ ለትግላችን	56
10. ኢትዮጵያ በዓለም ጋዜጦች	58
‘የኢትዮጵያ መንግሥት ለፖርቱጋል ይሰልሳል’	
11. ‘መንገደኛ’	62